

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 26P/48/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224201677
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Rajňák
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1224201677.2

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II sudcom JUDr. Petrom Rajňákom vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: N. C. L., narodený XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, matky: B. L., narodená XX.XX.XXXX, bytom A. - B. V., toho času bytom N. XXXX/X, A., a otca: V. L., narodený XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/X, A., právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Erdős s.r.o., so sídlom Radvanská 1, Bratislava, IČO: 52 522 211, v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Otec maloletého dieťaťa: N. C. L., narodený XX.XX.XXXX (ďalej len „maloletý“), sa návrhom zo dňa 28.05.2024, doručeným súdu dňa 29.05.2024, domáhal nariadenia neodkladného opatrenia. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia otec navrhoval, aby súd vydal rozhodnutie, ktorým rozhodne o oprávnení otca stýkať sa s maloletým, každý párny kalendárny týždeň v roku, v čase od stredy od 09,00 hod. do štvrtku do 19,00 hod., každý nepárny kalendárny týždeň v roku, v čase od piatka od 09,00 hod. do nedele do 19,00 hod. Otec si maloleté dieťa prevezme v mieste bydliska matky a po realizácii otec odovzdá maloleté dieťa matke v mieste bydliska otca. Matka je povinná maloleté dieťa riadne pripraviť a odovzdať ho otcovi, a to do právoplatného konania o rozvode manželstva a úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu.

2. Otec svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že s matkou a maloletým nežije v spoločnej domácnosti odo dňa 06.01.2024. Od uvedeného dňa otec mohol maloletého vidieť nasledovne, a to každý párny kalendárny týždeň v roku, v čase od stredy od 09,00 hod. do štvrtku do 19,00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v roku, v čase od piatka od 09,00 hod. do nedele do 19,00 hod. Zlom však nastal dňa 07.05.2024, kedy bol otcovi doručený matkou podaný návrh na rozvod manželstva, nakoľko od uvedeného dňa mu matka zakazuje stretávať sa s maloletým. Matka v súčasnosti na otcove sms správy týkajúce sa maloletého nereaguje a maloletého využíva ako nástroj pomsty a vydierania. Na možnosť, že uvedené konanie matky by mohlo ohroziť vzťah otca s maloletým a jeho zdravý vývin, žiadnym spôsobom nereagovala. Matka otcovi bráni stretnúť sa so synom, otec nevidel maloletého už viac ako 25 dní, matka nedvíha otcovi mobil a neodpovedá mu. Otec má za to, že zo strany matky, ide o zámerné bránenie vídať maloletého, je veľmi naviazaný na otca a otcovu rodinu, kde sa mu dostáva plnohodnotne lásky, ako aj starostlivosti, matka bráni v styku otca s maloletým. Otec má vážne obavy o zdravý fyzický a psychický vývoj maloletého, súdu uvádza, že má podozrenie, že matka maloletého trpí vážnou psychickou poruchou, kedy svojím konaním môže ohroziť nielen seba, ale rovnako aj maloletého. Otec má za to, že v jeho prípade je splnená podmienka odôvodnenej potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov, a že v danom prípade je aj reálny predpoklad, že môže byť a aj je ohrozené otcove Ústavou garantované právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť o maloletého, a že

mu nie je umožnené udržiavať pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny osobný styk s maloletým. Napriek maximálnemu úsiliu o stretnutie a kontakt s maloletým, otec už dlhšiu dobu nevidel maloletého, Otec tvrdí, že ak tento stav počas ktorého maloletého vôbec nebude vídať a ani s ním nebude v akomkoľvek kontakte, bude pretrvávať naďalej, môže to neskôr veľmi vážne a podľa názoru otca aj natrvalo narušiť vzájomný vzťah medzi otcom a maloletým.

3. Z obsahu spisov tunajšieho súdu sp. zn. 26P/16/2024, 26P/36/2024 a 26P/43/2024 (všetky veci pridelené do oddelenia 26P) bolo súdom zistené, že v konaní vedenom pod sp. zn. 26P/16/2024 matka je účastníčka, navrhovateľka - manželka, ktorá podala návrh doručený na súd dňa 04.03.2024, na rozvod manželstva a na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Súd vo veci sp. zn. 26P/16/2024 vytyčil termín pojednávania na deň 13.06.2024. Predvolanie na pojednávanie dňa 13.06.2024 bolo právnenému zástupcovi navrhovateľky - manželky doručené dňa 29.04.2024, otcovi ako manželovi dňa 07.05.2024 a kolíznemu opatrovníkovi dňa 29.04.2024.

4. V konaní vedenom pod sp. zn. 26P/36/2024 otec podal návrh doručený na súd dňa 18.04.2024, na rozvod manželstva a na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Súd konanie o návrhu otca zastavil uznesením zo dňa 23.04.2024 z dôvodu existencie prebiehajúceho konania o návrhu na rozvod manželstva účastníkov, ktoré nie je právoplatne skončené, t. j. pre prekážku litispendencie.

5. Z obsahu spisu sp. zn. 26P/43/2024, mal súd preukázané, že matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dňa 09.05.2024, ktorým sa domáhala upraviť styk otca s maloletým a ktoré podala v reakcii na konflikt, ktorý mala s otcom v dňoch 06.05.2024 a 07.05.2024, kedy sa rodičia maloletého dostali do konfliktu ohľadom odovzdania/prevzatia osobných vecí druhého z rodičov počas toho, ako bol realizovaný styk otca s maloletým. Podľa matky, otec mal s maloletým vtedy nocovať na neznámom mieste a otec maloletého odovzdal 20 hodín po dojednanom čase. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením zo dňa 28.05.2024 č. k. 26P/43/2024-26 zamietol ako nedôvodný.

6. Z obsahu spisov sp. zn. 26P/16/2024, konkrétne z listín predložených matkou a z odpovede na lustráciu v registri obyvateľov zo dňa 30.05.2024 mal súd preukázané, že maloletý N. (X,X rokov) pochádza z manželstva rodičov, matky B. L. a otca V. L., ktorí sú účastníkmi konania. Rodičia maloletého N. uzavreli manželstvo dňa XX.XX.XXXX. Maloletý N. je pre oboch rodičov ich jediným dieťaťom. Rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti odo dňa 06.01.2024, kedy otec odišiel zo spoločnej domácnosti, maloletý je toho času v osobnej starostlivosti matky a obaja rodičia sa dohodli na pravidelnom styku otca s maloletým. Komunikácia medzi rodičmi je obmedzená na dojednávania styku otca s maloletým a na nevyhnutnú komunikáciu ohľadom podnikateľských aktivít rodičov.

7. Podľa článku 24 Charty základných práv Európskej únie, deti majú právo na takú ochranu a starostlivosť, ktorá je potrebná pre ich blaho. Môžu slobodne vyjadrovať svoje názory. Tieto názory sa berú do úvahy pri otázkach, ktoré sa ich týkajú, s prihliadnutím na ich vek a vyspelosť (ods. 1). Pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2). Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom (ods. 3).

8. Podľa ustanovenia článku 41 ods. 4 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

9. Podľa ustanovenia článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

10. Podľa ustanovenia článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

11. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 veta prvá, druhá, štvrtá Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 24, § 25, § 26 sa použijú primerane.

12. Podľa ustanovenia § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. V zmysle ustanovenia § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie pred začatím konania, počas konania alebo po jeho skončení.

15. Podľa ustanovenia § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa ustanovenia § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

17. Podľa ustanovenia § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

18. Podľa ustanovenia § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

19. Podľa ustanovenia § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

20. Z citovaného ustanovenia (ods. 15 tohto uznesenia) vyplýva, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie v dvoch prípadoch, a to v prípade potreby bezodkladnej úpravy pomerov alebo v prípade obavy, že exekúcia bude ohrozená. Nariadenie neodkladného opatrenia je možné iba na návrh a za splnenia zákonných predpokladov, pričom zákon výslovne vyžaduje, aby navrhovateľ vo svojom návrhu opísal rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov (princíp opodstatnenosti). Požiadavka odôvodnenosti bezprostredne súvisí s vecnou argumentáciou a netýka sa dokazovania v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Konanie o neodkladnom opatrení má povahu osvedčovania, čiže súd pred jeho nariadením nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie rozhodnutia vo veci samej. Potreba úpravy pomerov, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musí byť bezodkladná, čo zahŕňa prvok naliehavosti a nevyhnutnosti (Sedlačko in Števček a kol., 2022, s. 1233 - 1234).

21. Vychádzajúc z vyššie citovaných ustanovení, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu dieťaťa sa okrem iného zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečnosť dieťaťa, stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ohrozenie vývinu dieťaťa a pod. Neodkladné opatrenie možno nariadiť v prípade, ak je preukázané ohrozenie pomerov maloletého dieťaťa a aj v prípade, ak to vyžaduje verejný záujem. Pod verejným záujmom je potrebné rozumieť ochranu práv maloletého dieťaťa (bod 7. uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05.10.2016, sp. zn. 11CoP/413/2016). Inak povedané, nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach maloletých detí je nevyhnutné len vtedy, keď záujem maloletého dieťaťa (napríklad zdravie, život, výživa, výchova, starostlivosť) je vážne ohrozený a daný prípad je nutné rýchlo, dočasne a pružne riešiť okamžitým zásahom zo strany súdu za účelom ochrany práv maloletých detí.

22. Obsahom navrhovaného neodkladného opatrenia je rozhodnutie o styku otca ako nerezidenčného rodiča (t. j. rodič, ktorý s maloletým dieťaťom nebýva v jednej domácnosti) s maloletým dieťaťom. Tunajší súd sa teda najskôr zaoberal otázkou aké sú základné atribúty právneho inštitútu styku rodiča

s maloletým. Čo sa týka styku rodiča s maloletým dieťaťom, hlavným účelom styku je, aby zostal zachovaný vzťah maloletého dieťaťa a rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, keď napriek nezhodám medzi rodičmi je základným právom dieťaťa, aby malo kontakt s obidvoma rodičmi. Zároveň je však úlohou oboch rodičov, aby svoje nezhody a konflikty v žiadnom prípade neprenášali na maloleté dieťa, na ktoré uvedená situácia pôsobí nepriaznivo (bod 25. uznesenia Krajského súdu v Trnave zo dňa 18.12.2023, sp. zn. 12CoP/155/2023). Potreba úpravy styku otca s maloletým dieťaťom prostredníctvom neodkladného opatrenia je daná len vtedy, ak by bol ohrozený pravidelný kontakt dieťaťa s otcom (bod 13. uznesenia Krajského súdu v Nitre zo dňa 22.11.2022, sp. zn. 12CoP/55/2022). Súd pripomína, že potreba nariadiť neodkladné opatrenie o úprave styku rodiča s maloletým je daná vtedy, keď pomery maloletého dieťaťa sa javia byť ohrozené a je potrebné zastabilizovať situáciu rodiny (bod 9. uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10.08.2020, sp. zn. 11CoP/199/2020). Inštitút neodkladného opatrenia v prípade úpravy styku maloletého dieťaťa s rodičom môže slúžiť len na zabezpečenie nevyhnutného minima a objektívne ním nemožno problém riešiť v celej jeho šírke a v detailoch (bod 6. uznesenia Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13.02.2020, sp. zn. 17CoP/3/2020). Z toho vyplýva, že nariadiť styk rodiča s maloletým formou neodkladného opatrenia je možné jedine vtedy, ak by sa styk rodiča s maloletým neuskutočňoval alebo by jeho uskutočňovanie bolo ohrozené alebo by sa uskutočňoval nepravidelne. Jeho nariadenie neodkladným opatrením prichádza do úvahy jedine vtedy, ak je potreba nariadiť styk rodiča s maloletým dieťaťom nevyhnutná, a súčasne neuplatňuje sa na ad hoc prípady či na konkrétne skutkové situácie.

23. Súd po oboznámení sa s návrhom otca s poukazom na citované zákonné ustanovenia uzavrel, že návrh je dôvodné zamietnuť ako nedôvodný.

24. Súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože v danom prípade prijal záver, že zo strany otca nebola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov maloletého formou neodkladného opatrenia a zároveň zo strany súdu nebolo zistené ani žiadne potenciálne ohrozenie, ktoré by si nariadenie neodkladného opatrenia na úkor vykonaného dokazovania vyžadovalo. Súd už v tomto štádiu konania má za preukázané, že maloletý N. je vo faktickej osobnej starostlivosti matky a styk otca s maloletým sa realizoval do dátumu 07.05.2024 v pravidelných intervaloch. Súd konštatuje, že otec ako nerezidenčný rodič je oprávnený uplatniť si právo styku nerezidenčného rodiča s maloletým dieťaťom. Ďalej súd z obsahu návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a zo súvisiacich spisov sp. zn. 26P/16/2024, sp. zn. 26P/36/2024 a sp. zn. 26P/43/2024 má za preukázané, že medzi rodičmi maloletého N. je prítomný intenzívny partnerský konflikt, ktorý eskaloval dňa 07.05.2024 a odkedy podľa tvrdenia otca nedochádza k realizácii styku otca s maloletým. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a ďalej na časovú krátkosť medzi odchodom otca zo spoločnej domácnosti (dňa 06.01.2024), dátumu incidentu súvisiacim s realizáciou styku otca s maloletým (06.05.2024 až 07.05.2024) a dátumu podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (29.05.2024), súd vyhodnotil návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia ako nedôvodný, ale aj predčasný. Súd konštatuje, že priložené snímky obrazovky konverzácie medzi rodičmi osvedčujú prítomnosť partnerského konfliktu. Súdu je známa skutočnosť, že obaja rodičia sa vedia dohodnúť na realizácii styku a matka i navzdor partnerskému konfliktu má záujem na tom, aby styk otca s maloletým ostal zachovaný, čiže súd dospel k záveru v danom prípade je zachovaný vzťah otca ako nerezidenčného rodiča s maloletým, ďalej ich pravidelný kontakt nie je ohrozený a neexistuje tu potreba zastabilizovať situáciu v rodine, čiže nebola tu splnená požiadavka existencie prvku naliehavosti a nevyhnutnosti, teda otec vo svojom návrhu nepreukázal potrebu bezodkladnej úpravy pomerov maloletého rozhodnutím o styku otca s maloletým tak, ako to vyžaduje doterajšia súdna prax (judikatúra krajských súdov citovaná v odseku 22 tohto uznesenia).

25. Ako vyplýva z vyššie citovaného ustanovenia (ods. 11 tohto uznesenia), je v najlepšom záujme dieťaťa, aby sa rodičia pokúsili dohodnúť, pristupovali zmierlivo, dobrovoľne a dobromyseľne v otázke úpravy pomerov maloletého dieťaťa. Dohoda rodičov následne podlieha schváleniu súdom. V prípade, že rodičia nedospejú k dohode, môže oprávnený rodič uplatniť svoje právo na súde (Bános a Košútová, 2020, s. 150). Z toho vyplýva, že je v záujme maloletého N., aby sa rodičia pokúsili najprv dohodnúť, komunikovať spolu slušne, vyriešiť problémy zmierlivou cestou a nájsť kompromis, a nie po konflikte podávať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd na záver poznamenáva, že v konaní o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému N. na čas po rozvode je vytýčený termín pojednávania (ods. 3 tohto uznesenia), súd teda vo veci koná a postupuje v súlade s ustanovením článku 12 CMP.

26. Preto, že pri úprave práv a povinností k maloletému N. je potrebné vykonať dokazovanie, ktoré presahuje rámec osvedčovania skutočností, ktoré je možné vykonať v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, súd bude pokračovať v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu vedeného pod sp. zn. 26P/16/2024, kde po vykonaní dokazovania zameraného na zistenie odôvodnených potrieb maloletého, príjmu a majetkových pomerov oboch rodičov, rozhodne vo veci samej.

27. O náhrade trov tohto konania bude rozhodnuté v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (vo veci samej) v súlade s ustanovením § 58 ods. 1 CMP.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 332 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.